

MASIA “EL ROMERAL”

Del llibre “Bétera i el seu patrimoni”

Esta masia del segle XIX, fins la dècada de 1960, els seus terrenys arribaven fins l'avinguda País Valencià. A l'actualitat la seua superfície va des del cementeri a la carretera de San Antoni de Beneagéber, es a dir, segons el plànol cadastral, es localitza al polígon 94, parcel·la 23, partida del “Camí Paterna” del terme municipal. Les característiques constructives són de tecnologia antiga, rehabilitada i amb bon estat de conservació, té un grau de protecció Parcial i el seu ús és de serveis privats. L'entrada es troba per la carretera CV-336 i després de sofrir algunes segregacions, encara li queda una superfície de 16.082,21 metres quadrats i un perímetre de 580,44 metres.

La primera denominació que es recorda, o al menys, el poble l'anomenava com “el mas dels callats” per la proximitat al cementeri, després “la masia de Mackinthos”, pel cognom del seu propietari, que la va adquirir l'any 1922 en la subhasta d'una notaria, doncs l'anterior propietari era el Sr. Cañadas. En Emilio Mackinthos comerciant britànic, es va casar amb la valenciana Na Manolita Tarazona. En 1936 maten N'Emilio a la seua oficina, aleshores la masia va ser ocupada durant tota la contesa per l'exercit republicà, el què va convertir en

habitatge particular del General Miaja. En quan es recupera la masia, la va heretat el fill, Jaime, que la manté fins 1950. Algunes de les fotografies són d'esta època.

En Cesar de Prats Dasí, Baró de l'Almolda i net d'En Vicent Dasí Lluesma, Marqués de Dos Aguas, compra la masia, i per esta raó és anomenada per la gent del poble com "el mas dels comtes", títol que donaven a Bétera als familiars del marqués. Al morir En Cesar en 1959, les seues propietats del poble passen a la família del seu administrador, En Juan Bautista Aloy Llopis, amb la què convivia, els fills d'est, en 1995 venen una part de la masia a En Juan García Lomas, catedràtic de microbiologia, el què converteix la primera planta en un centre de investigació i anàlisis de microbiologia i l'altra part la venen a un constructor, que converteix dit sol en una urbanització de cases adossades, -"El Romeral"- .

Com totes les masies, una part del sol era destinada a conreu d'horta per al subministrament de les famílies que en ella vivien, mentre la resta de la terra seria un gran tarongerar, dels poques que hi havia al terme. A la part de secà, es conreaven ametlers, garroferes, oliveres, vinya..., de forma que sempre quedava garantida l'alimentació de les persones i dels animals de llaurar, també hi va haver bestiar. És al voltant de 1960 quan la terra de secà es va transformar

en regadiu per plantar un gran tarongerar que, encara es por apreciar a la resta de terrenys que li queden a la masia.

Segons diu Francisco de los Cobos al seu llibre "Alquerias, Masias y Heredades Valencianas", esta masia va tindre una capella, possiblement a la planta baixa, doncs a la fotografia antiga es pot veure la campana. L'entrada principal era per la façana est, però al convertir-se en solars els terreny d'esta zona, l'entrada passa a la façana de la cara nord. El vestíbul queda configurat per una sèrie d'arcs de mig punt amb una gran xemeneia de fusta molt treballada a l'angle de la sala. Al fons troben una escalinata amb la contrapetja de taulellet ceràmic del segle XVIII. El paviment és de taulellet hidràulic roig amb quadres de ceràmica del segle XVIII.

La distribució interior de la casa era l'habitual, a la planta baixa, el menjador, sales d'estar, salons i cuina, a la part superior, els dormitoris i la terrassa que mira al jardí amb palmeres, on encara queda una font i un banc de taulellet de principis del segle XX.

L'habitatge del Casero era al costat de la nau dedicada per a les quadres, on la part superior totalment restaurada, servia de magatzem per a les collites. Entre l'edifici principal i esta nau hi ha un altra, que era l'estable per a les vaques i a la part d'enfront del pati, un altra nau que era pel bestiar oví.

La masia va ser restaurada l'any 1995, i com s'ha dit abans, es dedica a una activitat singular, treballs de investigació dins del camp de la microbiologia. La nau on es guardaven les collites, s'ha convertit en un modern laboratori amb bigues de fusta i grossos murs de maçoneria. El lloc que ocupaven les quadres, sense destruir-les, actualment són despatxos. L'espai de la capella o oratori s'ha transformat en un despatx, el menjador en sala de reunions. Després de ser rehabilitada, es tot un exemple de com convertir estes edificacions al finalitzar la seua activitat agrícola, ramadera i social d'una època i, al mateix temps, suposa una alternativa per a recuperar i sostindre les masies. El Pla General d'Ordenació Urbana de Bétera la protegeix Parcialment.

